

Elwira Marszałkowska-Krześ, Emilia Gil

A large, bold, yellow letter 'Q' is centered on a solid purple square background.A large, stylized yellow ampersand (&) is centered on a solid black square background.A large, bold, yellow letter 'A' is centered on a solid black square background.

**Prawo spółek
handlowych
przed
egzaminem**

LEGENDA

pytanie

wyjątek od zasad czy reguł / uwaga

najważniejsze informacje

norma prawna

niezbędna wiedza

literatura

zob. wcześniej opisane zagadnienia

orzecznictwo

uzupełnienie

przykład

Prawo spółek handlowych przed egzaminem

Elwira Marszałkowska-Krześ, Emilia Gil

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

WSTĘP

Celem opracowania jest przekazanie skondensowanej wiedzy w formie zrozumiałych (prostych) pytań i odpowiedzi, które pozwolą efektywniej ją przyswajać. Taka metoda nauki pozwala na lepsze zapamiętywanie informacji, co zostało potwierdzone w badaniach naukowych, ponieważ czytelnik uczy się poprzez zadawanie pytań, formułowanie własnych odpowiedzi, a następnie ich weryfikację z tymi, które znajdują się w książce. Publikacja pozwala na usystematyzowanie wiedzy oraz zeweryfikowanie materii do egzaminu, dlatego można uznać ją za nowoczesny niezbędnik do nauki i powtórki.

Autorki mają nadzieję, że forma opracowania pozwoli nie tylko na przyswojenie podstawowych zagadnień z zakresu spółek handlowych, lecz także będzie pomocnym narzędziem do powtórzenia tych zagadnień przed egzaminem.

Opracowanie jest podzielone na rozdziały dotyczące każdego rodzaju spółek, każdy rozdział zawiera krótkie wprowadzenie do danego zagadnienia, pytania wraz z odpowiedziami oraz wskazane przepisy konieczne do zrozumienia omawianej regulacji prawnej.

Niniejsza publikacja zawiera nowatorskie ujęcie zagadnień, ponieważ materia została opracowana przez wieloletniego nauczyciela akademickiego wraz z młodym autorem, co umożliwiło zaprezentowanie wiedzy w zwięzły sposób, przy jednoczesnym kompleksowym omówieniu najważniejszych zagadnień.

Przed rozpoczęciem lektury warto zapoznać się z legendą znaków graficznych stosowanych w opracowaniu.

Autorki

ROZDZIAŁ I

Informacje ogólne

Jakie spółki wyróżnia Kodeks spółek handlowych?

Katalog spółek handlowych jest katalogiem zamkniętym (*numerus clausus*).

W Kodeksie spółek handlowych zostały wyodrębnione dwa rodzaje spółek (art. 1 § 2 k.s.h.):

↳ **spółki osobowe** (art. 4 § 1 pkt 1 k.s.h.):

- ↳ spółka jawna,
- ↳ partnerska,
- ↳ komandytowa,
- ↳ komandytowo-akcyjna;

↳ **spółki kapitałowe** (art. 4 § 1 pkt 2 k.s.h.):

- ↳ spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- ↳ prosta spółka akcyjna,
- ↳ spółka akcyjna.

Poza nimi istnieją także:

↳ **spółka cywilna** → uregulowana w Kodeksie cywilnym (art. 860–875 k.c.):

- ↳ stosunek cywilnoprawny powstały w wyniku umowy pomiędzy wspólnikami,
  - ↳ przez umowę spółki wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów (art. 860 § 1 k.c.),
- ↳ umowa nazwana (art. 860–875 k.c.);

- ↳ **spółka europejska** → uregulowana w rozporządzeniu Rady (WE) 2157/2001 z 8.10.2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE) (Dz.Urz. UE L 294, s. 1, ze zm.) oraz w dyrektywie 2001/86/WE z 8.10.2001 r. uzupełniającej statut spółki europejskiej w odniesieniu do uczestnictwa pracowników (Dz.Urz. UE L 294, s. 22):
  - ↳ rodzaj spółki akcyjnej,
  - ↳ umożliwia prowadzenie działalności na terenie całej Unii Europejskiej oraz swobodne przeniesienie siedziby do innego kraju UE i skorzystania z opodatkowania według miejsca obranej siedziby;
- ↳ **europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych** → uregulowane w ustawie z 4.03.2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz.U. z 2022 r. poz. 259);
- ↳ **spółdzielnia europejska (SCE)** → uregulowana w rozporządzeniu Rady (WE) 1435/2003 z 22.07.2003 r. w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE) (Dz.Urz. UE L 207, s. 1, ze sprost.) i ustawie z 22.07.2006 r. o spółdzielni europejskiej (Dz.U. z 2018 r. poz. 2043 ze zm.).

Czym jest spółka dominująca?

Spółkę handlową uważa się za dominującą w przypadku, gdy:

- ▶ dysponuje bezpośrednio lub pośrednio **większością głosów na zgromadzeniu wspólników** albo na **walnym zgromadzeniu**, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej spółki kapitałowej (spółki zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
- ▶ jest **uprawniona do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu** innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
- ▶ jest **uprawniona do powoływania lub odwoływania większości członków rady nadzorczej** innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub

- ▶ członkowie jej zarządu stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), lub
- ▶ dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
- ▶ wywiera decydujący wpływ na działalność spółki kapitałowej zależnej albo spółdzielni zależnej, w szczególności przez zawarcie między spółką dominującą a spółką zależną umowy przewidującej zarządzanie spółką zależną lub przekazywanie zysku przez taką spółkę.

Jak definiuje się spółkę powiązaną?

Spółka powiązana to spółka kapitałowa:

- ▶ w której inna spółka handlowa albo spółdzielnia dysponuje bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik lub użytkownik, albo na podstawie porozumień z innymi osobami lub
- ▶ która posiada bezpośrednio co najmniej 20% udziałów albo akcji w innej spółce kapitałowej.

Jakie są instytucje wspólne dla spółek prawa handlowego?

Instytucje wspólne spółek to:

- ▶ firma (art. 43¹–43¹⁰ k.c.; art. 24, 90, 104, 127, 160, 300⁸, 305 k.s.h.);
- ▶ rejestr przedsiębiorców (art. 1–60 ustawy o KRS; art. 694¹–694⁸ k.p.c.);
- ▶ prokura (art. 43¹, 109¹–109⁹ k.c.; art. 41 § 1, art. 97 § 2, art. 208 § 6–7, art. 371 § 4–5, art. 300⁷⁵ § 2–3 k.s.h.).

FIRMA (art. 43¹–43¹⁰ k.c.)

- ▶ Przedsiębiorca działa pod firmą;
- ▶ Ujawnia się ją we właściwym rejestrze;
- ▶ Nie może być zbyta;

- ▶ Powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku; nie może wprowadzać w błąd,
  - ↳ w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia;
- ▶ Firmą osoby fizycznej jest → jej imię i nazwisko.
  - ↳ Nie wyklucza to włączenia do firmy:
    - ↳ pseudonimu lub
    - ↳ określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy,
    - ↳ miejsca jej prowadzenia
    - ↳ oraz innych określeń dowolnie obranych.
- ▶ Firmą osoby prawnej jest → jej nazwa.
  - ↳ Zawiera określenie formy prawnej osoby prawnej,
    - ↳ może być podana w skrócie i może wskazywać na:
      - ↳ przedmiot działalności,
      - ↳ siedzibę tej osoby
 oraz inne określenia dowolnie obrane.
- ▶ Może zawierać nazwisko lub pseudonim osoby fizycznej, jeżeli służy to ukazaniu związków tej osoby z powstaniem lub działalnością przedsiębiorcy.
  - ↳ Umieszczenie w firmie nazwiska albo pseudonimu osoby fizycznej wymaga pisemnej zgody tej osoby, a w razie jej śmierci – zgody jej małżonka i dzieci.
- ▶ Zmiana firmy wymaga ujawnienia w rejestrze.
- ▶ W przypadku utraty członkostwa przez wspólnika, którego nazwisko było umieszczone w firmie, spółka może zachować w swej firmie nazwisko byłego wspólnika tylko za wyrażoną na piśmie jego zgodą, a w razie jego śmierci – za zgodą jego małżonka i dzieci.
- ▶ Kto nabywa przedsiębiorstwo, może je nadal prowadzić pod dotychczasową nazwą. Powinien jednak umieścić dodatek wskazujący firmę lub nazwisko nabywcy,
  - ↳ chyba że strony postanowiły inaczej.

- ▶ Przedsiębiorca może upoważnić innego przedsiębiorcę do korzystania ze swej firmy, jeżeli nie wprowadza to w błąd.
- ▶ Przedsiębiorca, którego prawo do firmy zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne.
  - ↳ W razie dokonanego naruszenia może on także żądać usunięcia jego skutków, złożenia oświadczenia lub oświadczeń w odpowiedniej treści i formie, naprawienia na zasadach ogólnych szkody majątkowej lub wydania korzyści uzyskanej przez osobę, która dopuściła się naruszenia.

CO ZAWIERA FIRMA?	
SPÓŁKI JAWNEJ (art. 24 k.s.h.)	<ul style="list-style-type: none"> - nazwiska lub firmy (nazwy) wszystkich wspólników albo - nazwisko albo firmę (nazwę) jednego albo kilku wspólników; - oraz dodatkowe oznaczenie „spółka jawna”; - dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „sp. j.”
SPÓŁKI PARTNERSKIEJ (art. 90 k.s.h.)	<ul style="list-style-type: none"> - nazwisko co najmniej jednego partnera; - dodatkowe oznaczenie „i partner” bądź „i partnerzy” albo „spółka partnerska”; - oraz określenie wolnego zawodu wykonywanego w spółce; - dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „sp.p.”
SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ (art. 104 k.s.h.)	<ul style="list-style-type: none"> - nazwisko jednego lub kilku komplementariuszy oraz dodatkowe oznaczenie „spółka komandytowa”; - dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „sp.k.”; - jeżeli komplementariuszem jest osoba prawna, firma spółki komandytowej powinna zawierać pełne brzmienie firmy (nazwy) tej osoby prawnej z dodatkowym oznaczeniem „spółka komandytowa”; ↳ nie wyklucza to zamieszczenia nazwiska komplementariusza, który jest osobą fizyczną; - nazwisko komandytariusza nie może być zamieszczane w firmie spółki; ↳ w przypadku zamieszczenia nazwiska lub firmy (nazwy) komandytariusza w firmie spółki, komandytariusz ten odpowiada wobec osób trzecich tak jak komplementariusz

CO ZAWIERA FIRMA?

SPÓŁKI KOMANDYTOWO- AKCYJNEJ (art. 127 k.s.h.)	<ul style="list-style-type: none"> - nazwiska jednego lub kilku komplementariuszy oraz dodatkowe oznaczenie „spółka komandytowo-akcyjna”; - dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „S.K.A.”; - jeżeli komplementariuszem jest osoba prawna, firma spółki komandytowo-akcyjnej powinna zawierać pełne brzmienie firmy (nazwy) tej osoby prawnej z dodatkowym oznaczeniem „spółka komandytowo-akcyjna”;<ul style="list-style-type: none"> ↳ nie wyklucza to zamieszczenia nazwiska komplementariusza, który jest osobą fizyczną; - nazwisko albo firma (nazwa) akcjonariusza nie może być zamieszczane w firmie spółki;<ul style="list-style-type: none"> ↳ w przypadku zamieszczenia nazwiska albo firmy (nazwy) akcjonariusza w firmie spółki akcjonariusz ten odpowiada wobec osób trzecich tak jak komplementariusz
SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ (art. 160 k.s.h.)	<ul style="list-style-type: none"> - firma spółki może być obrana dowolnie; - powinna jednak zawierać dodatkowe oznaczenie „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”; - dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „spółka z o.o.” lub „sp. z o.o.”
PROSTEJ SPÓŁKI AKCYJNEJ (art. 300 ⁸ k.s.h.)	<ul style="list-style-type: none"> - firma spółki może być obrana dowolnie; - powinna jednak zawierać dodatkowe oznaczenie „prosta spółka akcyjna”; - dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „P.S.A.”
SPÓŁKI AKCYJNEJ (art. 305 k.s.h.)	<ul style="list-style-type: none"> - firma spółki może być obrana dowolnie; - powinna zawierać dodatkowe oznaczenie „spółka akcyjna”; - dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „S.A.”

REJESTR PRZEDSIĘBIORCÓW – Krajowy Rejestr Sądowy (KRS)

- ▶ KRS jest jawny:
  - ↳ każdy ma prawo dostępu do danych zawartych w KRS za pośrednictwem Centralnej Informacji;
  - ↳ każdy ma prawo otrzymać, również drogą elektroniczną, poświadczony odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z KRS.
- ▶ Każdy ma prawo przeglądania akt rejestrowych podmiotów wpisanych do KRS oraz do akt rejestrowych.
- ▶ Dla podmiotu wpisanego do KRS prowadzi się odrębne akta rejestrowe
  - ↳ obejmujące w szczególności dokumenty stanowiące podstawę wpisu.

- ▶ Istnieje domniemanie, że dane wpisane do KRS są prawdziwe.
- ▶ Dane zawarte w KRS nie mogą być z niego usunięte,
  - ↳ chyba że ustawa stanowi inaczej.
- ▶ Wpisy do KRS podlegają obowiązkowi ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, chyba że ustawa stanowi inaczej.
- ▶ Od dnia ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nikt nie może zastrajać się nieznanymi ogłoszonymi wpisami.

WYJĄTEK: w odniesieniu do czynności dokonanych przed upływem szesnastego dnia od dnia ogłoszenia podmiot wpisany do KRS nie może powoływać się na wpis wobec osoby trzeciej, jeżeli ta udowodni, że nie mogła wiedzieć o treści wpisu. Wpis do KRS jest dokonywany na wniosek,

- ↳ chyba że przepis szczególnie przewiduje wpis z urzędu.
- ▶ Wpis do rejestru polega na wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego danych zawartych w postanowieniu sądu rejestrowego niezwłocznie po jego wydaniu.

PROKURA (art. 109¹–109⁸ k.c.)

- ▶ Prokura jest pełnomocnictwem udzielonym przez przedsiębiorcę podlegającego obowiązkowi wpisu do CEIDG albo do KRS. Obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Nie można ograniczyć prokury ze skutkiem wobec osób trzecich, chyba że przepis szczególnie stanowi inaczej. Powinna być ona pod rygorem nieważności udzielona na piśmie. Prokurentem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych. Prokura może być udzielona kilku osobom łącznie (prokura łączna) lub oddzielnie. Może ona obejmować umocowanie także albo wyłącznie do dokonywania czynności wspólnie z członkiem organu zarządzającego lub współnikiem uprawnionym do reprezentowania handlowej spółki osobowej. Można ją ograniczyć do zakresu spraw wpisanych do KRS oddziału przedsiębiorstwa (prokura oddziałowa). Prokura nie może być przeniesiona, ale prokurent może

Książka omawia zagadnienia z zakresu prawa handlowego w przystępnej formie pytań, które najczęściej pojawiają się na egzaminach z tego przedmiotu. Jest to nowoczesny niezbędnik do nauki i powtórki materiału – czytelnik uczy się poprzez formułowanie odpowiedzi na pytania i ich porównanie z tymi, które znajdują się w książce. Taka forma angażuje czytelnika, który aktywnie zdobywa i weryfikuje swoją wiedzę. Informacje uzyskane za pośrednictwem takiej nauki są lepiej zapamiętywane i utrwalane niż przez wielokrotne czytanie przepisów kodeksu.

Opracowanie zawiera ponadto zestaw elementów graficznych, wykresów, tabel, diagramów, które również ułatwiają i sprzyjają szybszemu przyswajaniu informacji.

Publikacja w szczególności jest przeznaczona dla studentów i aplikantów. Będzie ona również pomocna nauczycielom akademickim, którzy mogą ją wykorzystać jako materiał do ćwiczeń.

Elwira Marszałkowska-Krzes – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, dyrektor Instytutu Prawa Cywilnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego; autorka monografii, komentarzy oraz licznych artykułów, a także podręczników z zakresu szeroko rozumianego postępowania cywilnego oraz prawa handlowego.

Emilia Gil – magister prawa, absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego; autorka opracowań z serii *Przed egzaminem* (z zakresu prawa cywilnego, postępowania cywilnego i prawa spółek) oraz współautorka opracowań z zakresu prawa upadłościowego.

9 788383 288222 W01P01

ISBN 978-83-8328-822-2

9 788383 288222

59 zł (w tym 5% VAT)

Zamówienia:
infolinia 801 04 45 45
zamowienia@wolterskluwer.pl
www.profinfo.pl

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

